

Telegraful Român

FOAIE RELIGIOASĂ EDITATĂ DE ARHIEPISCOPIA ORTODOXA ROMINĂ DE ALBA IULIA ȘI SIBIU

PREȚUL INSERTIUNILOR:

Un cm² 60 bani pentru odată; dacă se publică de mai multe ori se dă rabat corespunzător. Inserțiunile se adresează ADMINISTRĂȚIEI Telegrafului Român, Sibiu, strada 1 Mai nr. 35.

ARTICOLELE ȘI CORESPONDENȚA

se adresează REDACȚIEI Telegrafului Român, Sibiu, str. 1 Mai 35. — Articolele nepublicate nu se înapoiază. — Scrisorile nefrancate se refuză.

ABONAMENTUL:

Pe un an: 24 lei
Pe 6 luni: 12 lei
Pe 3 luni: 6 lei

Sfânta Scriptură despre pace

Pacea este o cauză comună a scriitorilor biblici. Statornicirea ei între oameni i-a preocupat neînterupt. Principalul lor mijloc de a crea un mijloc favorabil păcii a fost vorba și fapta. Prin această forță de propovăduire puneau ei în centrul preocupărilor lor, pacea ca ideal al oamenilor de pretutindenea. Această viziune însoțită a lumii se poate întrezări din cele mai vechi scrieri biblice, începând cu cartea Facerii și continuând cu cele imediat următoare. Astfel convins că pacea ușurează pașii vieții și întărește unitatea sufletească între oameni, patriarhul Avraam o introduce în toate relațiile sale cu oamenii din vremea aceea. Că pacea și buna înțelegere duc la cele mai frumoase biruinți, aceasta era convingerea neclintită a patriarhului Avraam. Știa el că pacea îl înfrumusețează pe om, îl ridică, nu-l coboară. După ce a ajuns în Canaan, trebuind să se despartă de Lot, ai căror oameni s-au cerat pentru pășunat, îi lasă aceluia libertatea de a-și alege singur pământul pe care l-ar fi voit: „Să nu fie ceartă între mine și tine, între păstorii mei și păstorii tăi ... desparte-te dar de mine! Și dacă vei apuca-o tu la stînga, eu voi apuca-o la dreapta, iar de vei apuca-o tu la dreapta, eu voi apuca-o la stînga” (Fac. 13, 8—9).

Din atitudinea lui față de Lot se vedește că de stăpînit era de cuget de pace patriarhul Avraam.

Alt exemplu ni-l dă cartea Facerii în persoana lui Iacob. Acesta era certat de moarte cu Esau. Între cei doi bărbați, între oamenii unuia și oamenii celuilalt, clocotea o veche vrăjmășie. Se pregătea o întâlnire armată între oamenii unuia și oamenii celuilalt. De mult a zis Esau: „Se apropie zilele ca să ucid pe Iacob” (Fac. 27, 41).

Văzînd Iacob pe Esau cu cei 400 de oșteni ai lui, a aruncat, departe de sine, orice armă, și ridicînd mîinile ca pentru îmbrățișare a alergat spre Esau și inclinîndu-se l-a îmbrățișat și cuprînzîndu-i grumazul, l-a sărutat (Fac. 33, 3—4). Inițiativa lui Iacob în vederea lichidării încordării creată între cei doi bărbați de dușmănia lui Esau este expresia unui înalt spirit de răspundere față de cauza păcii. Indată Esau și Iacob s-au împăcat. Nici unul nu mai avea trebuință de a fi protejat de puterea sa armată. În loc de arme ei își oferă daruri. Amîndoi erau așa de bucuroși de bunăvoința stabilită între dinșii, de pare că mare lucru au văzut. Bucuria împăcării i-a umbrît pe amîndoi. Iubirea și pacea au fost mai puternice decît brațul înarmat al celor 400 de bărbați și astfel Iacob a ocazionat să se desprindă adevărul că există o armă mult mai puternică decît sabia: dragostea și bunăvoința, prin care se poate întemeia o pace statornică și dreaptă între oameni.

O contribuție la realizarea păcii între oameni a adus psalmistul David. Acesta a fost un om cu multe vrednicii, între altele era de-o generozitate rară. Într-una din zile regele Saul, umblind prin țară, în urmărirea lui David, pe care-l declarase dușman, l-a apucat noaptea. El s-a adăpostit într-o peșteră, tocmai în peștera în care trăia ca fugăr David, după evadarea din fața domnitorului. David, cu oamenii lui, ședea mai îndăuntru peșterii, la întuneric. Între timp nimește în acea peșteră și regele Saul. Acesta, obosit de drum, s-a culcat. Spre miezul nopții David s-a furișat lingă regele adormit, dar nu s-a atîns de viața lui, ci s-a mulțumit să taie o bucată de stofă din haina regelui. A doua zi, după ce a plecat Saul, David a strigat în urma lui și arătîndu-i bucată din haină i-a zis: „Priveste, iată poala hainei tale în mîna mea și gîndește ce puteam să fac și nu ți-am făcut. Ai fost în mîinile mele, mi-ar fi fost foarte ușor să te omor și totuși te-am cruțat, cu toate că tu cauți să-mi iai viața” (I Imp. 24, 12). Insuși Saul a fost nevoit să recunoască generozitatea lui David care-i cruțase pentru a doua oară viața, și-i spusese lui David că se căiește pentru felul neomenos cu care s-a purtat cu el.

De altcîm scrierile lui David și mai ales Psaltirea dă un avînt deosebit ideii de pace. În această privință Psaltirea deține un fel de primat. Se vorbește alît de mult despre făcătorii de pace, despre acei care nu au în cuget viclenie sau gînduri sucite. Întreaga Psaltire este pătrunsă de duhul păcii, de idealul care este al tuturor oamenilor cinstiți. Unele din aceste texte au un caracter pedagogic, b. o. Ps. 34, 15: „Caută pacea și o urmează”, altele au un caracter sentențios: „Dreptatea și pacea se sărută” (Ps. 85, 11). Semnificative sînt textele descriptive: „Atunci vor rodi munții pace pentru popor și colinele dreptate” (Ps. 72, 3). Aici cele două virtuți, pacea și dreptatea, apar inseparabile, ca și cînd s-ar zice că acolo unde e pace e și dreptate.

Se anticipează aici triumful cauzei păcii în lume.

Crainicii păcii pe pămînt sînt profeții. Pușini au fost alît de clarvăzători, în privința aceasta, ca acele organe ale Revelației. Pentru clara lor vedere a viitorului îndepărtat și pentru prețioasa lor contribuție la zidirea unei lumi noi, ei pot fi numiți cu tot dreptul: „oameni ai păcii”.

Unul dintre textele care în privința aceasta conțin o comoară a cărților biblice, este cel din Isaia 2, 4: „Atunci ... vor face săbiile lor fiare de plug și lăncile lor seceri și nu va mai ridica neam împotriva altui neam sabia și nu vor mai învăța a se bate”.

Aici Isaia învață că pacea va deveni o strălucită înfăptuire a omenirii viitoare, dacă popoa-

rele vor înceta simultan, să mai deprindă meșteșugul războaielor, și în baza unui acord general valabil, oamenii nu vor mai fabrica arme de distrugere. Stocurile de arme rămase fără întreținere se vor topi pentru a se fabrica unelte agricole și tehnice.

În fața păcii patima și răutatea încetează. Unde este pace, este iubire și propășire: „va sta împreună lupul cu mielul, copilul se joacă la vișuina viperei, în fața ochilor sticloși ai șarpelui ... și nu vor mai face nici un rău” (Is. 11, 6—9).

Răutatea oamenilor, imaginată prin ferocitatea animalelor sălbatice, va trece în domeniul basmelor, despre care se va vorbi la perfectul istoric „a fost odată...”. „Atunci fiecare va ședea liniștit la umbra smochinului fără să se teamă de nimic” (Mih. 4, 4).

Scrierile profeților îndrumă spre viața cea nouă a omenirii cînd „va fi pace peste pace, celor de departe și celor de aproape” (Is. 57, 19).

În lupta pentru pace cărțile Noului Testament sînt o capodoperă. Găsim aici frumoase culmi de gîndire și de acțiune în slujba idealului mondial: PACEA. Mintuitorul a arătat calea care duce spre realizarea păcii în lume. „Bagă sabia în teacă!”, spune El ucenicului Său, tocmai pentru ca virtutea păcii să pună stăpînire pe inima șovăielnică a Apostolului. El învață că pacea îl înfrumusețează pe om, îl ridică, nu-l coboară. Pace este la loc de frunte în cea mai importantă predică pe care a rostit-o Mintuitorul, în Predica de pe munte. Aici arată clar condițiile în care omul poate fi fericit: „Fericii sînt făcătorii de pace...”.

O condiție a fericirii este deci starea de pace, iar oamenii care propovăduiesc, instaurează și mențin pacea sînt făcătorii de pace. Că pacea este expresia supremă a binelui rezultă încă din mesajul corului ceresc: „Mărire întru cei de sus, lui Dumnezeu, și pe pămînt pace, între oameni bună învoire” (Lc. 2, 10).

Sf. Apostoli duc cu sine evanghelia păcii în așa măsură încît incintați de frumusețea ei se lasă cuprinși de dorul după împărăția unde trăiesc toate popoarele: împărăția păcii.

Vedem cum în psalmi, în Profeți și în Noul Testament, pacea apare ca un ideal suprem, care trebuie să fie dobîndit de oameni. Pacea aceasta pe care o cîntă psalmii și o vizionează profeții și Apostolii se bazează pe dreptate și prietenie. Ea are ca rezultat un belșug general de bunuri și o conviețuire pașnică între popoare. Pentru a deschide calea către această pace universală, Biblia pleacă de la starea internă sufletească. Cel ce se împacă cu sine propovăduiește și altora pacea. Cei cu o viață neprihănită, cei cu „inima curată” vor avea parte de pace. Prefacerea felului de a gîndi, de a simți și de a lucra, va schimba fața pămîntului. Ceea ce în epoca biblică părea un vis, va deveni acum, în vremea noastră, o realitate,

(Continuare în pag. 2)

Despre proprietatea obștească

Cartea I a Sf. Scripturi, Facerea în c. I, v. 28, arată că Dumnezeu a dat pământul în stăpînire tuturor oamenilor, zicîndu-le primilor oameni: „Creșteți și vă înmulțiți și umpleți pământul și-l stăpîniți pe el și toate viețările lui”. La c. IX, v. 3, iar le zice, după potop: „Tot ce se mișcă și ce trăiește, să vă fie de mîncare, ca și iarba verde”.

Tot pământul și tot ce produce el sînt ale tuturor oamenilor după aceste cuvinte, căci ele s-au spus tuturor oamenilor cîți erau atunci pe pământ, și cîți vor fi. În multe alte locuri ale Vechiului Testament, mai ales în Psalmi, se mai spune că pământul și produsele lui sînt numai concesionate oamenilor ca uzufructuarilor, proprietar rămînînd Dumnezeu.

Vechiul Testament are o dispoziție împotriva lăcomiei: Legea, ca tot al 7-lea an să fie suspendată un an de zile proprietatea particulară și roadele din acel an ale pământului să le ia cei lipsiți (Exod 23). Aceasta dovedea că în concepția Vechiului Testament pământul era de drept al poporului întreg, proprietarii particulari îl uzurpau numai. Aproape de venirea Mîntuitorului exista la mozaici secta esenilor, care practica viața de obște prin comunitatea bunurilor și prin munca în comun pentru obște. Nici un membru al esenilor n-avea proprietate particulară. Ceea ce posedă fiecare aparținea tuturor și ceea ce posedau toți aparținea fiecăruia.

Pe lingă proprietatea în comun Vechiul Testament recomandă și munca în comun, prin cuvinte ca cele de la Eclesiast IV, 9—12: „Mai fericiți sînt doi la olaltă, decît unul, căci au răsplată bună pentru munca lor și se ajută reciproc. Iar sfoara pusă în trei nu se rupe degrabă”.

Proprietatea și munca în comun o mai recomandă Testamentul Vechi prin învățătura despre originea comună a tuturor oamenilor dintr-o singură pereche. Această învățătură a trebuit numai s-o dezvolte Noul Testament în sensul că toți oamenii sînt frați, fiii Tatălui care singur e stăpîn a toate și vrea ca toți oamenii să aibă cele de trebuință vieții pe pământ.

Evangelia după Luca în c. XII, v. 13—14 ne-a păstrat scena în care un om îl chema pe Iisus să împartă averea între el și fratele său. Domnul a refuzat cu motivarea că nimeni nu l-a pus împărțitor de averi și judecător în gilcevi de proprietate.

Această învățătură are la bază porunca: „Să iubești pe aproapele tău ca însuși pe tine”. Să-l consideri frate al tău, egal îndreptățit la bunurile naturale ca fiu al Tatălui ceresc, care plouă și dă soare peste toți, dă bunurile naturale tuturor.

În același capitol XII de la Luca după ce refuză a împărți averea între cei doi frați, fixează principiul împărțirii drepte, combătînd izvorul celei nedrepte, lăcomia: „Feriți-vă de lăcomie, căci nu întru a-i prisosi cuiva din avuțiile sale este viața lui!”.

Cîteva principii — de morală religioasă — presărate de Domnul printre învățăturile sale religioase arată aplicarea ce i-au făcut primii creștini. F. Ap. II, 44—45 spun că „toți credincioșii erau laolaltă și aveau toate de obște. Și-si vin-

deau moșiile și averile și le împărțeau tuturor, după cum aveau nevoie fiecare”.

Și după înmulțirea creștinilor cu cei 3.000 botezați la Rusalii și cu 2.000 botezați după vindecarea ologului de la Poarta Frumoasă, „nimeni nu era între ei lipsit, fiindcă toți cîți stăpîneau țărini sau case le vindeau și aduceau prețul celor vindute și-l puneau la picioarele apostolilor și se împărțea fiecăruia după cum avea nevoie trebuință” (F. Ap. IV, 34).

Renunțarea la proprietatea particulară era benevolă. De aceea unii creștini și-au mai păstrat ceva din ale lor. Mama evanghelistului Marcu, Maria și Mnason și-au păstrat casele în Ierusalim (F. Ap. XII, 12; XXI, 16).

Cum stăpînirea de atunci era împotriva proprietății obștești și comunitatea din Ierusalim se întreținea din danii benevole, creștinii dinții au părăsit mai tîrziu viața de obște, lăsîndu-o numai ca ideal pe care-l invocau mereu generațiile

următoare. Făceau însă viguros propagandă împotriva proprietății particulare și a nedreptății sociale pe care o aduce cu sine îmbogățirea lacomilor.

Episcopul lor Iacob pe la anul 60 muștra pe bogății: „Iată, plata lucrătorilor care v-au secerat țarinile, plata oprită de voi, strigă la cer”. Iar săracilor li se adresa: „Oare nu bogății vă asupresc?”.

Sf. Ap. Pavel ne cere ca numai din muncă să trăim (II Tes. III, 10) și să nu stringem avere: „Pentru că nimic n-am adus cu noi în lume, tot așa cum nici nu putem scoate ceva din ea afară. Ci avînd de mîncare și îmbrăcăminte, cu aceasta fi-vom îndestulați”. Recomandă munca și întrajutorarea: „Datori sîntem cei tari să purtăm slăbiciunile celor nepuțincoși” (Rom. XV, 1). Ca și Sf. Ap. Petru: „Unul spre altul dragoste cu osîrdie să aveți ... fiecare precum a luat dar, celorlalți slujind cu el”. După puterile sale să producă fiecare, dar în folosul obștesc.

Pr. Șt. Lupșa

Păcatul zgîrceniei

Între păcatele grele și anume între cele șapte păcate capitale (care se numesc astfel pentru că sînt cele mai de seamă chipuri de lucrare a voii păcătoase a omului și rădăcina celor mai multe păcate), la locul al doilea învățătura creștină așează păcatul zgîrceniei (avarității) sau al iubirii de argint.

Ca și trufia, păcatul zgîrceniei sau al iubirii de argint izvorăște din inima omului (vezi Marcu VII, 21) slăbită în urmă păcatului strămoșesc și ispitită de către diavolul.

Ce este zgîrcenia sau iubirea de argint? Este setea nepotolită sau pofta nestăpînită după avere, din care cel stăpînit de ea nu dă nimănui nimic. Zgîrcitul socotește că dobîndirea bunurilor pămîntești trebuie să fie singurul scop (țintă) al vieții sale. De aceea, iubitorul peste măsură de arginți se străduiește din răsputeri a aduna averi prin orice mijloace și pe orice căi. Totodată caută ca averile adunate să le păstreze cu îndărătnicie numai pentru folosul lui, prin zgîrcenie.

Scopul pentru care zgîrcitul îngrămădește avere peste avere este, uneori, acela de a-și putea satisface întrutotul plăcerile trupești. Acesta este cazul bogatului „nebun” din Sf. Evanghelie, căruia îi rodise țarina din belșug și care nu s-a gîndit să dea celor lipsiți din belșugul său. De cele mai multe ori, însă, motivul acestei îngrămădiri de bunuri este numai plăcerea de a vedea comorile strînse, de a se ști bogat. În aceste cazuri, zgîrciții nu trag nici un folos personal din averea lor, ci trăiesc în cea mai mare lipsă și mizerie, răbdînd foame, frig, umblînd prost îmbrăcați ș. a. m. d. Chipul acestui fel de zgîrcit este bine zugrăvit de scriitorul francez Molière în Harpagon, personajul principal din piesa sa „Avarul”, și de scriitorul nostru Delavrancea în Hagii Tudose.

Păcatul zgîrceniei calcă în picioare dreptatea, în baza căreia Dumnezeu a rînduit ca toți oamenii să se folosească în mod egal de bunurile pămîntești. Căci după ce Dumnezeu a făcut pe cei dintii oameni, Adam și Eva, i-a așezat în grădina raiului și le-a poruncit: „Creșteți și vă înmulțiți și stăpîniți pământul!” (Fac. I, 17). În privința aceasta, spune foarte mult faptul că în cuvîntarea ținută la Atena, Sf. Apostol Pavel a arătat, între altele, că „Dumnezeu a făcut dintr-un singe tot neamul omenesc, ca să locuiască peste toată fața pământului” (Fapte XVII, 26). Din împrejurarea că popularea globului pămîntesc este pusă în strînsă legătură cu coborîrea neamului omenesc întreg dintr-o singură pereche de oameni, desprindem că Apostolul Neamuri-

lor vrea să spună următoarele: întrucît Dumnezeu a făcut pe toți oamenii din aceeași plămădă, le-a rînduit tuturor — fără nici un fel de deosebire — să locuiască pe toată fața pământului și să se folosească în mod egal de toate bunurile pământului. Căci fiind cu toții fiii aceluiași Tată ceresc, au și drepturi egale în întrebunțarea a ceea ce le oferă pământul mulțumită muncii lor susținute, ca unii ce sînt între ei frați și formează cu toții laolaltă o mare familie de popoare.

La lumina acestei învățături este lesne de priceput că cel stăpînit de patima iubirii de argint se ridică împotriva rînduiei lui puse în lume. De aceea, el procedează asemenea bogatului „ne-bun” din Sf. Evanghelie.

Păcatul zgîrceniei se împotrivesc și îndurării. Dumnezeu îl vrea pe om să fie numai administratorul sau uzufructuarul bunurilor pămîntești tocmai pentru că *avuția are un rol obștesc*: ceea ce prisosește insului, adică ceea ce trece peste trebuințele sale juste, nu trebuie să fie ținut pentru sine, pentru împlinirea poftelor ieșite din egoism (iubire de sine nemăsurată), ci trebuie să fie dăruit semenilor săi, ca toți să trăiască în bunăstare. Or, iubitorul de argint face tocmai contrarul: îngrămădește averi peste averi și nu vrea să dea nimic din ele semenilor săi.

Păcatul iubirii de argint aduce mari pagube atât celui stăpînit de el, cît și semenilor acestuia.

Ca să ne dăm seama și mai bine de urmările păgubitoare, pe care ea le aduce asupra vieții omenești, este de ajuns să ne aducem aminte că iubirea de argint dezlănțuie tot ce este mai rău în noi: afară de păcatul lipsei de îndurare sau milostivire față de aproapele care se găsește în lipsă, zgîrcenia mai poate da naștere la poftă și ațîța patimi, ducînd la nedreptate, înșelăciune, minciună, furt, omor, jurămînt strîmb, asuprirea și exploatarea semenilor, ș. a.

Aceasta pentru că iubitorul de argint este cu totul rob al poftă nestăpînită după bunurile pămîntești, nu vede în față decît bogății și doarește cu toată ardoarea să strîngă cît mai multe. Inima lui este legată cu mii de lanțuri de averi și e chinuit de poftă de a le stăpîni din plin, a-deverindu-se spusele Mîntuitorului: „Unde este comoara voastră, acolo este și inima voastră” (Matei VI, 21).

Cea mai hidoasă și neomenoasă întruchipare a păcatului iubirii de argint o reprezintă azi cei cîțiva inși ce formează cercurile monopoliste și militariste din țările imperialiste: din setea nepotolită de îmbogățire, ei practică nu numai păcatul strigător la cer al exploatarea omului de către om, ci întrețin și cursa înarmărilor, care le

SFINTA SCRIPTURA DESPRE PACE

(Urmare din pag. 1)

prin luptă solidară a tuturor oamenilor cinstiți din toată lumea.

Ceea ce vrea și Dumnezeu și oamenii de bună seamă se va realiza, dar pînă atunci nu trebuie uitate faptele, lupta pentru pace care sînt cheile ce deschid intrarea în lumea cea nouă, lumea păcii, la care au dreptul toți oamenii, toate popoarele.

N. Neaga

† Episcopul Veniamin Nistor

După o boală grea și îndelungată, marți 5 februarie a. c., seara la orele 22, a adormit întru Domnul, la Alba Iulia, Prea Sfinția Sa Episcopul Veniamin Nistor. Știrea încetării sale din viață a fost adusă imediat la cunoștința Prea Fericițului nostru Părinte Patriarh Justinian, care a incredințat pe Prea Sfințitul Episcop Teofil al Clujului să conducă funeriile și să reprezinte pe Prea Fericirea Sa și Sfântul Sinod al Bisericii noastre. Pe de altă parte, Prea Veneratul Consiliu Arhiepiscopesc ort. rom. de Alba Iulia și Sibiu a întocmit și dat publicității îndătinatul necrolog oficial.

Născut în Araci, lângă Brașov (fost: Arpătac, în Treiscaune), ca fiu de preot, la 10 februarie 1886, Virgil Nistor a făcut școala primară în satul natal, iar liceul la Brașov, luându-și diploma de maturitate. S-a înscris apoi la Institutul Teologic din Sibiu, pe care l-a absolvit în vara anului 1909. Aci, a avut o seamă de profesori străluciți, în frunte cu Dr. Nicolae Bălan.

A trecut la București, unde a urmat doi ani de zile cursurile Facultății de Litere și Filozofie.

În 1913 a intrat în cler, fiind hirotonit de mitropolitul de atunci al Ardealului, Ioan Meșianu.

După primul război mondial a activat o vreme la Cluj, în administrația bisericească a episcopiei de acolo.

Rămânând postul vacant de secretar arhiepiscopesc prin trimiterea la studii de specializare în străinătate a profesorului Nicolae Colan, arhiepiscopul nostru de azi, părintele Virgil Nistor a fost chemat să-i ia locul. Ca secretar arhiepiscopesc și consilier eparhial cu atribuții administrative și economice, a devenit colaborator apropiat al Mitropolitului Dr. Nicolae Bălan, de a cărui încredere și prețuire s-a bucurat tot timpul.

aduce câștiguri ca-n povești și pe care — din sete după avere — n-ar pregeta să le împingă pînă la dezlănțuirea unui război mondial. Căci monopolurile cele mai nesățioase sînt stăpînite și de închipuirea că vor stăpîni lumea prin silnicie și nedreptate.

De multe ori, iubirea de argint duce la sinuciderea sau moartea celui ce și-a legat inima cu totul de avuție. Despre aceasta ne incredințează cazul lui Iuda, care a vîndut pe Mîntuitorul pentru suma de 30 de arginți. Cu inima legată de cele de jos, el era mereu lipit cu mîna și cu ochii de pungă. Ce orbire! În ceasul cînd Domnul își jertfia din iubire viața pentru iertarea păcatelor altora, el număra în tremur arginții vînzării Lui!.. De asemenea, cazurile atîtor stăpînitori de averi mari, care și-au încheiat curgerea vieții într-un chip cu totul trist...

Din aceste pricinii Sf. Apostol Pavel îndrumă pe iubitul său ucenic Timotei: „Celor bogați în veacul de acum, poruncește să nu se înalțe cu gîndul, nici să nădăjduiască spre avuția cea nestătătoare” (I Tim. VI, 17). Insuși Mîntuitorul condamnă păcatul zgîrceniei prin cuvintele: „Mai lesne va trece cămila prin urechile acului decît să intre bogatul în împărăția cerurilor” (Luca XVIII, 25), înțelegînd prin bogat pe cel zgîrcit.

Drept aceea, să nu ne fîlim cu averile noastre, nici să punem nădejdi nemăsurate în bogățiile pămîntești. Din contră, folosind bunurile pămîntești după voia lui Dumnezeu — ne facem părtași de fericirea de aici și de dincolo.

Credinciosul creștin trebuie să lupte împotriva zgîrceniei, înarmîndu-se cu cumpătarea și dreptatea, să se roage ca psalmistul: „inimă curată zidește întru mine, Dumnezeule, și duh drept înnoiește întru cele dinlăuntru ale mele”.

C. Sirbu

În postul Paștilor din anul 1940 a intrat în cinul monahal, primind numele Veniamin. În vara aceluiași an a fost ridicat la treapta de arhimandrit.

La 3 iunie 1941, Colegiul Electoral Bisericesc l-a ales episcop al Caransebeșului.

A fost sfințit întru arhiepiscopul la Sibiu, în prima zi de Rusalii a anului 1941, de către Mitropolitul Dr. Nicolae Bălan, împreună cu mai mulți episcopi.

Inscăunat episcop al Caransebeșului, a cirmuit eparhia respectivă cu înțelepciune pînă la începutul anului 1949, cînd — după contopirea ei cu Arhiepiscopia Timișoarei — s-a retras în starea de episcop pensionat la Alba Iulia. Acolo a îndeplinit pînă la moarte îndatoririle de stareț al Mănăstirii „Sfînta Treime” de la Catedrala Reîntregirii Bisericești.

A gospodărit cu dragoste și pricepere acest așezămînt și a folosit anii petrecuți în rugăciune și reculegere la Alba Iulia studiînd cu osîrdie istoria mănăstirilor noastre, comorile de artă bisericească și națională pe care le păstrează ele.

Prohodirea rămășițelor sale pămîntești s-a săvîrșit Duminică 10 februarie a. c., în Catedrala Reîntregirii Bisericești din Alba Iulia, după Sfînta Liturghie arhierescă, de către un sobor alcătuit din P. Sf. Episcop Teofil al Vadului, Feleacului și Clujului, P. Sf. Arhiepiscop Emilian

Din învățăturile Sfîntului Ioan Gură de Aur

— Hristos nu numai atît a folosit pe cit a vătămat Adam, ci mai mult.

— Ce va să zică a muri cu păcatul? Adică a nu mai asculta cu nimic de păcat.

— Cînd tu auzi de viața nouă (despre care ne vorbește cu deosebire Sf. Apostol Pavel), gîndește-te că trebuie a căuta ca să-ți schimbi cu totul purtarea și o mare prefacere să introduci în viața ta.

— Sufletele celor drepti sînt totdeauna tinere, pline de viață și în floarea vîrstei.

(Omilia XI la Romani)

— Și fapta rea ca și cea bună sînt izvorite din sufletul (voința) celui care le face, iar nici-decum din natura trupului.

— Creștinul nu va avea nici un folos de la credința lui și de la darul cîștigat prin Botez, dacă nu are fapte bune.

— Cu cit fratele tău va deveni mai bun, bucurîndu-se de binefacerile tale, cu atît și ție ți se împletește, prin o astfel de îngrijire, o coroană mai strălucită.

— Să devenim stăpîni pe noi înșine, iar po-doabele dinafară să le strămîntăm înăuntru, adică în sufletul nostru.

(Omilia XII la Romani)

— Să fugim de relele cele mici, pentru că din cele mici se nasc cele mari. Tot așa cresc și boalele trupești, cînd cele mici sau începutul boalei este nebăgat în seamă.

(Omilia XIII la Romani)

— Aceasta înseamnă a fi duhovnicesc, a îndepărta toate păcatele.

— Unde este un ipostaz al Treimii, acolo este Treimea întregă, pentru că Treimea este nedespărțită în Sine și unită în mod desăvîrșit.

(Omilia XIV la Romani)

— Multe datorăm noi trupului, de pildă a-l hrăni, a-l îngriji, a-l repauza, a-l căuta de boale, a-l îmbrăca și a-l sluji în multe trebuințe.

(Omilia XV la Romani)

Antal, starețul Mănăstirii „Sf. Ilie” din Toplița, P. C. Vicar arhiepiscopesc Tr. Belașcu, P. Cuv. Arhim. Em. Bîrdaș, P. C. Consilier Ioan Vlad, P. C. Prof. V. Faur, ș. a. Au fost de față: membrii familiei, protopopi, preoți, prieteni ai defunctului ierarh, credincioși din parohiile locului.

La sfîrșit, s-au rostit cuvîntări.

Primul a luat cuvîntul P. Sf. Episcop Teofil al Clujului, reprezentantul Sfîntului Sinod.

P. Sf. Arhiepiscop Emilian Antal a vorbit ca prieten personal al defunctului ierarh.

Au mai luat cuvîntul: P. C. Prof. V. Faur — reprezentantul I. P. Sf. Mitropolit Nicolae al Banatului și P. Cuv. Arhim. Em. Bîrdaș — reprezentantul P. Sf. Episcop Partenie al Romanului și Hușilor.

Șiragul cuvîntărilor funebre a fost încheiat de P. C. Vicar arhiepiscopesc Tr. Belașcu. P. C. Sa a arătat că I. P. Sf. Mitropolit Nicolae al Ardealului — consătean, prieten și coleg al defunctului ierarh — l-a incredințat să-l reprezinte la funerals.

Din partea I. P. Sf. Mitropolit Nicolae al Ardealului și a centrului nostru mitropolitan, în cuvînte simțite, P. C. Sa a prezentat condoleanțe familiei și tuturor celor pe care săvîrșirea din viață a Episcopului Veniamin Nistor i-a îndurerat profund.

S-a format apoi un cortegiu care s-a îndreptat spre biserica „Sf. Ioan Botezătorul” unde s-a făcut inhumarea Episcopului Veniamin.

Veșnică să-i fie pomenirea!

Telegraful Romîn

Să prefacem săbiile-n jucării

Să prefacem săbiile-seceri
tunurile-n combine, tractoare,
rachetele să poarte spre luceșeri
mesaje pămîntești de salutare.

Seninul cer al zilei și-al nopții
să-l brăzdeze-doar nave-utilitare,
din nori să nu cadă stropii morții
ci numai ploaia binefăcătoare.

Să stăpînească globul pămîntesc
legea dragostei și-a prețuirii
așa cum e bine și firesc,
nu a vrajbei și a nimicirii.

Omul să aibă zile incomensurabile
ca să se ridice prin muncă mai sus
nu groaznice boli incurabile
sau moartea fulger, cu termen redus.

Toți oamenii din lume să învețe
cum să-și ajute frații ieșiți din robie,
cum să se iubească și să-și dea binețe,
cum să-și fericească scumpa lor patrie.

Să prefacem săbiile-n jucării,
din grele tancuri poduri, macarale,
rachețele să ne poarte spre zorii purpurii
ai spațiilor interplanetare.

Pr. Ilie I. Mircea

Rugăciune în fața Crucii

O!... nu-ndrăznesc Iisuse spre Cruce-Ți să
privesc,

Căci zi de zi cum trece, mereu păcătuiesc;
Și tremur de osînda, care-n cer m-așteaptă,
Cînd voi sta cu Tine la Dreapta-Ți Judecată.
Amin! I-ai zis Doamne, tilharului pe Cruce —
Intra-vei azi cu mine, și-n rai te voi duce
Că-alătura de mine — suferi resemnat,
Știînd că cu dreptate ai fost condamnat!
Și eu îmi plec genunchii sufletului meu,
La crucea Ta Hristoase, plîng și-mi pare rău
Și-ți cer îndurare să mă-nvrednicești
De tot ce Ți-am greșit, să nu mă pedepsești.
Tu I-ai iertat pe toți cînd pătimiai pe Cruce
Și-a mele păcate spre osînda mă vor duce
Dacă Tu Iisuse nu mă vei ierta
Precum pe tilharul cel din dreapta Ta.

D. N. Nistor

Despre Sfintele Icoane

Creștinii au avut icoane și s-au închinat lor chiar de la începutul creștinismului. Biserica însă a făcut cunoscută lumii învățătura sa despre sfintele icoane în mod treptat, mai tirziu. S-au ivit mai întâi învățături greșite — ereziile — având despre persoana Mintuitorului Hristos, cât și despre icoane și închinarea la ele. Cele dintii hotărâri în legătură cu adevărul despre sfintele icoane au fost luate de sindoul cinci-șase, în canonul al 82-lea. Acest canon vorbește despre ceea ce trebuie zugrăvit într-o icoană a Mintuitorului și despre rostul zugrăvirii ei. Iată cum sună acest canon: „In unele zugrăveli se află mielul, Cel arătat cu degetul de Înainte-Mergătorul, care se ia (e socotit) ca un semn (chip) al Harului, în loc de Mielul cel adevărat, vestit nouă dinainte prin Lege, Hristos Dumnezeuul nostru. Socotind (interpretând) vechile chipuri și umbre ca pe niște simboale și preînchipuiri ale Adevărului, predanșite Bisericii, noi prețuim mai mult Darul și Adevărul, punându-le înainte ca pe o împlinire a Legii. Deci pentru ca ceea ce s-a săvârșit să fie înfățișat tuturor privirilor și prin icoane (picturi), poruncim ca de aci înainte pe icoane, în locul mielului cel vechi să fie înfățișat, după figura omenească, Mielul cel ce a ridicat păcatul lumii, Hristos Dumnezeuul nostru, pentru ca prin aceasta să privim mărima smereniei lui Dumnezeu-Cuvîntul și să fim călăuziți spre aducerea aminte de viețuirea Lui în timp, de Patimile și de moartea Lui mintuitoare”.

În canon se spune că pe vremea sinodului 5-6 erau icoane în care Sfîntul Ioan Botezătorul era zugrăvit ca om și arăta cu un deget către Domnul Hristos pictat în mod simbolic în chip de miel. După cum știm, mielul este un simbol (preînchipuire) luat din Vechiul Testament. În primele veacuri creștine s-a recurs din necesitate — vremelnice — la un simbol din Vechiul Testament — al mielului — renunțându-se, din cauza condițiilor existente, la zugrăvirea Domnului ca om.

Prin urmare cînd nu se putea zugrăvi Mintuitorul sub chip de om, simbolul mielului a avut o mare răspîndire. Încă din secolul I mielul era zugrăvit în catacombe.

Canonul al 82-lea, pe lângă interzicerea zugrăvirii Domnului în mod simbolic, dă indicații asupra modului cum trebuie făcută icoana. Icoana reprezintă pentru ochii noștri înfățișarea omenească a lui Dumnezeu cel intrupat, chipul lui Iisus Hristos cel istoric, care a trăit într-un anumit interval de timp. Dacă ne-am mărgini să înfățișăm pe Mintuitorul ca pe un om obișnuit, așa cum o face de exemplu o fotografie, vom obține o zugrăvire obișnuită, la fel cu oricare alta, care ne va aminti de viața, suferințele și moartea sa, dar conținutul chipului său nu se poate reda în totul în felul acesta, deoarece el nu este un simplu om, ci om-Dumnezeu. O asemenea zugrăvire, încă odată, ne poate reaminti viața sa, dar nu ne înalță mintea spre slava sa, spre „mărirea Cuvîntului lui Dumnezeu”. Nu este de ajuns ca Iisus să fie pictat ca simplu om, pentru ca o pictură să devină icoană. Adevărata icoană trebuie să ne arate că cel zugrăvit pe ea este Cel ce a ridicat păcatele lumii; Hristos, Dumnezeuul nostru. Trăsăturile de om dintr-o icoană a Mintuitorului, este adevărat, sînt o mărturie a venirii lui Dumnezeu în trup pe pămînt, a umilirii lui, dar ca să se vadă că și Dumnezeu cel intrupat este zugrăvit într-o icoană, chipul zugrăvit trebuie să oglindească ceva din mărirea Lui dumnezeiască. Cu alte cuvinte starea smerită a Cuvîntului lui Dumnezeu trebuie zugrăvită așa fel ca privindu-l într-o icoană să putem vedea și contempla slava Lui dumnezeiască în „chipul de rob” din icoană, să vedem în chipul omenească al Cuvîntului lui Dumnezeu, zugrăvit, nu un chip de om obișnuit, ci anume chipul Mintuitorului și astfel să putem cunoaște puterea mintuitoare a morții Lui și răscumpărarea lumii. Toate posibilitățile artei sînt folosite deci în scopul zugrăvirii (reprezentării) unui chip istoric concret, care a existat, și de asemeni pentru a pune în lumină faptul că în acest chip este și o altă realitate, o realitate duhovnicească — o putere dumnezeiască.

Prin mijlocirea icoanei Biserica ne pune în comunicare directă și personală cu Sfînta Descoperire. Astfel, Sfînta Descoperire ne învață că Mintuitorul este om adevărat și Dumnezeu adevărat. Acest adevăr a fost spus de Biserica deslușit și public. Dar aceasta n-a fost de ajuns: a trebuit ca timp îndelungat adevărul despre cele două firi ale lui Hristos să fie apărat împotriva celor care n-au voit să-l primească. De aceea, după ce s-a spus adevărul, el trebuia înfățișat ochilor zugrăvit. Icoanele au mărturisit limpede adevărul despre cele două firi ale Domnului, iar cele ce s-au săvârșit pe pămînt de El au fost puse prin zugrăvire înaintea tuturor ochilor. Nu este greu de înțeles că ereziile împotriva Mintuitorului nu se puteau combate cu ajutorul nici unui simbol. Simbolul peștelui sau al mielului nu putea dovedi că Domnul s-a intrupat. Sfîntul Gherman, patriarhul Constantinopolului, într-o scrisoare către episcopul iconoclast Toma, scrie: zugrăvirea chipului Domnului în icoane după înfățișarea sa omenească servește pentru rușinarea ereticilor care zic că El s-a făcut om numai în aparență, nu în realitate. De aceea sinodul

5—6 cere o reprezentare directă a Domnului, sub chipul său adevărat de om și nu o înfățișare simbolică, ca miel.

5—6 cere o reprezentare directă a Domnului, sub chipul său adevărat de om și nu o înfățișare simbolică, ca miel.

În încheiere subliniem că în canonul al 82-lea al sinodului 5—6 găsim cea dintii expresie a învățaturii Bisericii despre icoane. Prin mijlocirea artei se poate reda o oglindire a dumnezeieștii slave, zugrăvind pe Domnul cu chip de om, cum a trăit în istorie, zugrăvind-l realist. Din canonul al 82-lea se desprinde că simbolurile, „chipuri și umbre”, nu exprimă deplinătatea harului, deși sînt vrednice de venerație și corespund nevoilor unei anumite epoci. Simbolismul iconografic nu este cu totul înlăturat, ci este trecut pe al doilea plan. Noi folosim și astăzi astfel de simboale, ca de exemplu reprezentarea a trei stele pe vestmintul Maicii Domnului, pentru a exprima fecioria ei dinainte de nașterea Domnului, în timpul și după această naștere, sau reprezentăm o mină binecuvîntînd din cer ca să exprimăm prezența lui Dumnezeu. Dar simbolismul acesta ocupă un loc secundar și nu înlocuiește chipul personal al Domnului.

Tot canonul al 82-lea pune baza așa numitelor canoane pentru pictarea icoanelor; acestea ne ajută să apreciem dacă o anumită zugrăvire este sau nu icoană. Ele stabilesc care este potrivirea dintre icoană și Sfînta Scriptură și arată în ce constă această potrivire.

Traducere și prelucrare după L. Uspenski, *Învățătura despre caracterul și conținutul icoanei*, Revista Patriarhiei din Moscova, 1958, nr. 11, p. 38-42 de A. Zarea

Ecoul purtării

Un copil n-avea încă ideie de ceea ce înseamnă un ecou. Și-ntr-o bună zi, s-a dus pe cîmpie și-a ajuns lingă o pădurice; de mare bucurie, el a-nceput să strige în gura mare, cu putere: „Ei, hei! ho! ho!”. Dar numai decît a auzit, venind din spre pădurea Verbicioarei, aceleași vorbe, pe care le spusese el: „Ei, hei, ho! ho!”. Copilul era înspăimîntat și revoltat în același timp, și tare supărat a zis așa: „Cine ești tu de mă îngîni?”. Glasul cel tainic din pădure i-a răspuns iarăși, astfel: „Cine ești tu, de mă îngîni?”. „Desigur, a zis el, trebuie negreșit să fie un copil tare prost!”. Ii zise din nou micul copil — „...copil prost!”. Așa a repetat și vocea — cea din pădure. Tare supărat, bietul copil a-nceput să se răstească și chiar să spună cuvinte aspre celui care îi răspundea din pădure. Dar glasul răspundea cu aceleași vorbe aspre și batjocoritoare. Apoi, el a căutat să vadă cine este copilul acela, care i-a răspuns și l-a-ngînat așa de rău și urît; dar toată oboseala sa a fost zadarnică, prin faptul că n-a găsit nicăiri pe acel copil răutăcios și batjocoritor.

S-a-ntors repede acasă, cu mare mîhnire în suflet și a-nceput să se plîngă mamei sale, spunîndu-i cu lacrimi în ochi, că un copil rău și prost crescut, s-a ascuns în pădurea Verbicioarei și l-a batjocorit, fără să aibe un pic de rușine și fără să se teamă de cineva.

Auzindu-l, mamă-sa i-a răspuns astfel: „Dragul meu copil! Te-nșeli amarnic și te-nvinovățești, în zadar, pe tine însuși!”.

— „Să știți fiule, că n-ai auzit altceva, decît chiar vorbele tale. Precum, de multe ori, ți-ai văzut bine chipul oglindit în apa cea limpede a lacului Verbița, tot la fel ți-ai auzit glasul tău în pădure, că răsună tare. Dacă tu, dragul meu ai fi strigat tare cuvinte bune și frumoase, desigur răspunsul ar fi fost tot așa de bun și de frumos. Vorbe rele ai zis, vorbe rele ți-a răspuns ecoul din pădure. Cu măsura cu care ai măsurat, cu aceea ți s-a măsurat”.

Învățătură. Dragii mei, precum i s-a întîmplat copilului nemîntos din istorioară, tot la fel ni se întîmplă și nouă în viața noastră cea de toate zilele. Cu adevărat și cu siguranță, că purtarea

altora față de noi, este de obicei -ecoul purtării noastre din viața zilnică. Dacă vreți ca alții să se poarte bine și frumos cu voi, tot așa purtați-vă și voi față de semenii voștri. Dacă noi dorim atît de mult, și vrem să primim din partea semenilor noștri, vorbe alese și frumoase și să ni se dea cîntea și respectul ce ni se cuvin sîntem datori să lucrăm în decursul vieții noastre în așa fel de bine, încît ei să ne vadă într-adevăr vrednici de ceea ce cerem și de ceea ce le facem, cu drag și cu mare bucurie. Bine le facem lor, bine ne vor face ei nouă! Frumos și cîstit ne vom purta cu ei, la fel și ei, la rîndul lor, se vor purta cît mai bine, cuviincios și frumos față de noi.

Prel. de Pr. V. A. Bassarabin

„Joimărița”

Splendidele fote și ii naționale, cămășuțele de borangic, frumos împodobite cu fluturi și altițe, sînt straietele cu care se fălesc țărăncile noastre muncitoare.

Imbrăcămintea aceasta cere muncă. Muncă în arșița soarelui și-n bătaia ploilor. Muncă în șezători și-n pragul casei. Muncă, pe care harnica țărăncă o săvîrșește chiar mergînd pe cale. Ea știe că munca alungă din preajma casei trei dușmani: sărăcia, lenea și păcatul.

Imbrăcămintea țărănească s-a alcătuit întotdeauna cu vorbă sfătoasă, în povestiri cu adînci rosturi și adeseori și moralizatoare și de folos obștesc. Astfel, în părțile Branului, poate și în altă parte, în scop de îmbărbătare pentru torsul cînepii, se spunea povestea „joimăriții”.

„Joimărița” aceasta ar fi fost o femeie care avea puteri deosebite, care cerceta casele gospodinelor și constata dacă țărăncile și-au tors sau nu cînepa la vreme. Pe cele bărbate le lăuda, iar celor lenese le pune nume urite și le batjocorea. Cînepa trebuia toarsă pînă la Joi-Mari (Joi din săptămîna patimilor Domnului), căci atunci venea Joimărița și dacă nu găsea toarsă cînepa, zicea:

„Simt a crați ne-ndrugați,
Simt a feștilă
Și a mină de copchilă”.

Pr. Ioan Lascu